Második évfolyam. 211-ik szám. Kolozsvártt, szombat 1872. szeptember 14.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Félévre . . . . 6 „
Negyedévre . . . . 3 „
Egy hóra . . . . 1 „
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak:
Először hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22) Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. z.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Belső-farkasutcza 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET“

politikai és közgazd. napilap

negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legczélszerübben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállitása körül alólirott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t előfizetők méltó igényei kielégittessenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:

Sept.—oktob. . . . . 4 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánynyal szolgálunk t. gyüjtőinknek.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, september 13.

Közelebbi számunkban Ghyczy Kálmán beszéde alkalmából lapunk nézeteit fejtegette az új helyzet felett; de e nagyfontosságu beszéd elég értékes arra, hogy még egyszer felvegyük lapunk mult czikkének elejtett fonalát.

Ghyczy beszéde pártéletünkben kétségtelenül roppant fontosságu mozzanat és a jobboldal részére eléggé meg nem becsülhető diadal. Az a férfiu, ki vezére volt ama pártnak, mely a közjogi kiegyezést oly eszköznek tekintette, mely feltartóztathatlanul sirba taszitja a hont, most ime ugyanazon férfi nézete szerint a kiegyezés megszüntével hazánk „hasonlitana a hajóhoz, mely egy nem egészen biztos, de némi biztosságot mégis nyujtó révpartból iránytű nélkül indulva a sik tengerre, bejuthat kedvező körülmények közt más biztosabb révpartba, de igen könnyen s valószinüleg el is merülhet a tenger hullámai között“ Ki a delegatiói intézmény megbuktatására tört, most kevés módositással azt fenn akarja tartani; ki roszalta a külügyek jelen közösügyes szervezetét, azt most igen jónak találja. Szóval Ghyczy az egy hadserget kivéve, a Deák-párttal egy alapra állott s az ország őszintén üdvözli őt e téren. Az államférfiui diszek egyike az őszinteség és e Ghyczynek is szép tulajdona; ő merészen szembeszállott egész pártjával, szokása szerinti komolysággal romba fujta azt a kártya-házat, melyben néhány hóval előbb pártja azt hitte, hogy saját baloldali miniszteriumát szállásolhatja be.

Nemzetünk, hála geniusának, a józanság nemzete s ha ellenzékünk háta megett nincs egy részére dolgozó 3 százados mult, és sulyos viszonyaink, ily eredményhez sem juthatott volna. A végdöfést azonban a párt adta önmagának, midőn saját vezére hagyta oda alapelveit. E halálos döfés után már csak a hadsereg kérdése választhatja el a baloldali vezért a hongyülési többségtől.

Ghyczy szerint a német birodalom hadszervezetéhez hasonlót volna szükség behozni az osztrák-magyar birodalomba is. Ez új tervet illetőleg alig mondhatnánk egyebet, mint a „Pester Lloyd“ tegnapelőtti száma.

Ghyczy eszménye védésében hivatkozik a szép eredményre, melyet a német birodalmi sergek legujabban kivivtak. Ez érvelés korántsem illik be Ghyczy éleselmü okai közé, hisz hatvan évvel ezelőtt az egyesült osztrák-poroszorosz hadak szintén fényes győzelmet nyertek Napoleonon, pedig ama három hadban legkisebb összefüggés sem volt. S ha Ghyczy azt a fáradságot venné magának, hogy kérdezzen meg néhány előkelő porosztiszttől egyet-mást az ujabb háboruról, ugy azt az egyhangu biztositást kapná, hogy az általa mintakép felvett apróbb német hadak, a porosz hadra nézve sok tekintetben hátrányosan vagy legalább nehezitőleg müködtek s hogy a győzelem nem e körülmény miatt, de ennek daczára vivatott ki. A mély belátásu államférfi bizonyára nem fogja a jelen birodalmi had szervezetét bevégzettnek tekinteni; valamint az egyesitési kisérletek a hadseregben eddig is folyamatban vannak, ugy ezután sem szünnek meg.

De hisz utóvégre is Ghyczy saját szavai szerint nem tartja magát e tekintetben szakférfiunak, mi legalább is annyit tesz, hogy nem lesz makacs ebbeli nézete mellett. S igy nincs elzárva az útja az egyezségnek.

S ime nyilt az út s mégis mozdulatlanul állanak rajta a pártok.

A jobboldal elhatározta a merev magatartást. A baloldalnak pedig egyik tekintélyes férfia, Jókai a „Hon“-ban kijelentette, hogy az ellenzék folytatja régi harczát.

Tovább fognak folyni ellenzékünk részéről az üres puffogatások, beszélni fognak tehát, veszekedni tehát és semmit sem tenni; a méreg nő és tovább fog pusztitni az országházban, az országban, a társadalomban. Harczolunk, egymásra lövünk, hadd nevessenek rajtunk ellenéink.

De uraink, ez nem megy igy jól! A pártviszály nagyobb veszedelmünk, hogysem formalitások miatt kiegyenlitésének nyakát szegjük. Mi is pártolói vagyunk a többség uralmának, de tekintélyén nem látunk csorbát ejtve, ha az initiativát ő teszi meg. Engedjen a nagyobb formai ügyben a kisebbnek s ha jó szándéka nem sikerült, teljes lelki megnyugvással haladhat előbbi útján. Az ország nem vádolni, hanem magasztalni fogja.

Mi tehát a legkisebb elvi engedményt is helytelenitnők a jobboldal részéről, de a baloldal egy része vele majdnem egy alapra állott s formaságok miatt fájlalnók a fusio teljes megbukását.

Vigyen pártunk a politika rideg mechanismusába a sziv hangjából is, legyen engedékeny a kisebbség iránt. A nyeremény sokszorosan tulhaladná az áldozatot!

= **A berlini találkozás** politikai eredményéről — irja a „R.“ — a következők jegyzendők föl: formális értekezleteket a három diplomata, Bismarck, Gortsakoff és Andrássy, nem tartott eddigelé s alkalmasint ezentul sem fog tartani. Andrássy gróf érintkezett azonban Bismarckkal is, Gortsakoffal is, és e kettő is talált alkalmat egymással való bizalmas beszélgetésre. Ez eszmecserék folytán az illetők meggyőződtek arról, hogy a három nagy állam, mely Berlinben feje által képviselve volt, minden nagyobb európai kérdésben egyetért. A német politika — e meggyőződést Andrássy gróf forrásunk szerint megszilárdulva hozza haza Berlinből — nem keres befolyást Ausztriában. Hogy Ausztria keze nincsen a délnémet mozgalmak mögött, arról ismét Bismarck győződött meg az Andrássy gróffal folytatott beszélgetések alatt. Oroszország nevében végre Gortsakoff nyiltan és határozottan megtagadta a panszláv politikát, egy szóval az egyetértés és barátság oly mértéke constatáltatott, hogy bizonyos, miszerint előleges megjegyezés nélkül a három baráti hatalom közül egy se teend csak egy lépést is bármely európai kérdésben.

= **A horvát képviselők klubbja** a következő értesitést intézte a Deák-körhöz:

„Horvátország és Szlavoniának a közös magyar országgyülésen levő képviselői, tekintettel hozzájuk külügyeire, mindenekelőtt egy horvát-szlavon klubb alakitását tartották szükségesnek.

E klubb feladata az, hogy minden kérdés felett, mely Horvát-Szlavonországot különösen illeti, gondosan őrködjék. E kérdésekben a klubb oly organumnak tartja magát, mely által a Deák-kör Horvát-Szlavonország óhajait és törekvéseit megtudhatja. Minden más közös kérdésben a horvát-szlavon klubb a Deák-körrel szolidarisan fog eljárni.

A horvát-szlavon klubb határozatát annak elnöke fogja a deák-körrel tudatni.

A horvát-szlavon klubb Pesten, (Nádor vendéglő)

Smaics lovag, elnök. Zivkovics Jován és Mihalovics Károly alelnökök, Muzler József, jegyző.

Ghyczy Kálmán nyilatkozata

a baloldali kör september 7-iki értekezletén.

(Folytatás)

A közös ministeriumok közül:

A közös pénzügyministerium egyszerü közös pénztári kezelessé, a minél most sem sokkal több, ugy vélem, akadály nélkül átváltoztatható.

A külügyi politika szükséges egysége mellett a közös külügyi ministerium fennállása ellen nem szólhatók; s e tekintetben van a kiegyezési törvényben egy intézkedés, mely figyelemre méltó, az t. i. mely a közös külügyi ministert a két fél ministeriumával egyetértésben, s azok beleegyezése mellett leendő eljárásra kötelezi, és igy a magyar országgyülésnek is jogot ad arra, hogy a külügyeket illetékes foruma elé vonva, azokra nézve irányt szabjon saját ministeriuma elé, s azt ezen irány követésének elmulasztása miatt feleletre vonhassa.

Azokra nézve, a mik a hadügyben nézetem szerint közösek maradnak akkor is, ha Magyarországnak külön hadserege lesz, két expediens között választhat az ország: vagy fejedelmi teljhatalommal intézhetők el ezen ügyek. mint a német császárságban, vagy a közös hadügyministerium fentartása által; s e tekintetben csak egy megjegyzést vagyok bátor önök figyelmébe ajánlani, jelesül azt, hogy ha a kérdéses ügyeknek elintézése magára a fejedelemre, mint közös fő-hadparancsnokra bizatik, akkor is azoknak elintézésében, más nevezet alatt, de mégis valamely közös közegek fognak eljárni; mert maga a fejedelem mindezen ügyeket közvetlenül nem intézheti el, hanem azoknak elintézését másokra bizni kénytelen, kik aztán a fejedelmi tejhatalom köpenye alatt, mindazokban, a mikről különben a felelősségre most is némileg, czélszerübb eljárási szabályok mellett pedig méginkább vonható közös hadügyminister intézkedik, felelősség nélkül járandanak el.

Hogy az országnak magyar hadserege a pragm. sanctiónak, s a fenálló, akár közös és együttes, akár kölcsönös védelmi kötelezettségnek megsértése nélkül lehet, ez iránt nézeteimet már előbb kifejtettem arról pedig erősen meg vagyok győződve, hogy a nemzet a magyar hadsereg létesitésének követelésétől soha nem álland el; s van is mód, a melyen a nemzetnek ezen kivánalma a monarchia akár külső-, akár belbiztonságának veszélye nélkül teljesithető.

Szerveztessék a monarchia védereje a német császárság példájára: legyen az osztrák hadsereg mellett a bajor hadsereg mintájára külön magyar hadsereg, — álljon ez az osztrákkal közösen, az önmagában elég tágas jogkörü fejedelmi fő-hadparancsnokság alatt; szerveztessék, kezeltessék e két hadsereg egyenlő elvek szerint, de a magyar hadseregnek administrátiója adassék át a magyar honvédelmi miniszternek, és költségvetése ezen minister előterjesztésére a magyar országgyülés által állapittassék meg.

Ez a legfontosaab kérdés mindazok között, melyeket ez alkalommal tárgyalok; nem titkolom el magam előtt a nehézségeket, melyekbe eszmém létesitése ütközik; de találok érveket is, melyek ezen eszmének életbeléptetését a közjogiaktól eltekintve is, ajánlják.

Az egyik a német császárságnak oly nagy sikert felmutatható példája, a másik azon tekintet, hogy néhány rövid év mulva ismét napirenden lesz a quota, a közösügyi költségek viselése arányának kérdése; előrelátható, hogy a mostani 30 százalékos aránynál nagyobb fog tőlünk osztrák részről követeltetni, s ezen könnyen elkeseredetté válható vitatkozás legczélszerübben előztethetik meg ugy, ha azt mondjuk: soha ne versengjünk a quota felett; a magyar hadsereg egész költségét magunk viselendjük.

Ide járul, hogy a honvédség fenntartására szükséges költség már ezen évben is közel 10 millió forintot tesz, s a honvédségnek évenkénti szaporodásával csaknem kétszereztetni fog; a honvédségnek és állandó katonaságnak összesen sok millió forintra rugó költségét tartósan pénzügyi elvérzés nélkül nem birhatjuk meg; s mind e mellett a közös hadseregnek jelen állásábani fenntartása mellett a honvédségi intézménynek ápolásával sem hagyhatunk fel, mert attól vártuk eddig is a magyar hadseregnek az emlitett módoni létesültével lehetne kétségen kivül a honvédséget az állandó katonasággal ugy egyesiteni, hegy a kettőnek összes költsége a véderőnek csökkenése nélkül kevesbedjék s elviselhetővé tétessék.

A legfőbb figyelmet mindazonáltal e részben azon tekintet érdemli, melyre kellő sulyt fektetni ugy az országnak, mint a felséges uralkodó háznak érdekében van, s ez az, hogy a haza és királyi trón védelmére megingathatlan hazafiui lelkesedéssel kész hadseregre, s a hadseregek harczképességének egyik fő kellékére, mivelt ifjainknak fegyver alá leendő önkénytes tódulására, a magyar hadseregnek kifejlődését; de a magyar hadsereg létesitése nélkül, bár minemü más kisérletek tétessenek is e czélra, számitanunk nem lehet.

Pénzügyeink függetlensége alatt nem tudok mást érteni, mint azt, hogy önálló bankrendszerünk legyen; az ország legfőbb költségei a magyar országgyülés által állapittassanak meg, s államadósságunk az osztráktól végleg elkülönittessék.

Hogy önálló bankrendszert óhajtok, nem kell bővebben fejtegetnem, s a magyar hadsereg költségvetésének: a magyar országgyülésen leendő tárgyalásával, az ország ezen legfőbb költségének saját törvényhozásunk általi megállapitása eléretnék: államadósságunkat pedig az osztráktól, ha ebből saját nevünkre felveendő uj kölcsönnel az elvállalt évi járuléknak tőkében megfelelő összeget törlesztjük, a fennálló államjogi kiegyezés mellett is elkülönözhetjük, s ha ezt nem tehetjük jelenleg, ezt nem az emlitett kiegyezés, hanem pénzügyi helytelen gazdálkodásunk okozza.

Független kereskedelmi rendszert csak azon állam honosithat meg, mely önálló vámrendszert követhetvén, magát minden oldalról határ-vámokkal keritheti; mert ezek által szabályoztatik a kereskedés.

Mi a kiegyezés szerint is joggal birunk országunkat minden oldalról, az osztrák országok és tartományok határain is a kötött vám- és kereskedelmi szerződés lejártával körülvenni határvámokkal, s azokat belátásunk szerint szabályozni: de vajjon tehetjük-e ezt?

Én nyilvános életem pályájának kezdetén a védvám rendszer követője voltam, s azt hiszem most is, hogy ha azt annak idejében életbeléptethettük volna, iparunk a tökéletességnek sokkal nagyobb fokán állana mint áll most: de kénytelen vagyok azt is beismerni, hogy jelenleg az emberiség eszméinek a kereskedés szabadsága felé hajló csaknem általános áramlata, a közlekedési eszközöknek sokasága, gyorsasága, nagy szállitási képessége, s a kereskedésnek a mult időkhöz aránytalanul nagy terjedelme mellett, lehetetlen, hogy egy aránylag kis ország, mint a mienk, kizárólag saját érdekeinek megvédésére irányzott önálló vámterületet képezhessen a nélkül, hogy magát hasonlóra jogositott szomszédjai visszatorlásának, érdekeinek nagy veszélyével, ki ne tegye, és kétszeresen is el ne veszitse a vámon azt, a mit nyerne a harminczadon: s meg vagyok győződve, hogy ha pártunk czéljául azt tüzné ki, hogy állittassanak vissza a vámsorompók az osztrák országok és tartományok határain, ezen törekvése az ország polgárai csaknem minden osztályának legelhatározottab ellenszenvével találkoznék.

Ha önálló vámrendszert nem létesithetünk, csak vám- és kereskedelmi szövetség lehetséges más országokkal, ily szövetségben vagyunk jelenleg is; az nem tartozik a delegátió hatásköréhez, csak országgyülésünk által köttethetik és ujittathatik meg.

Vannak ezen szövetségnek kétségen kivül hátrányai, korlátoz bennünket némely közvetett adók és monopoliumok kezelésében; fenállásának feltétele, hogy az országok, a melyek között köttetett, viszonyosan méltányolják, kiméljék egymás érdekeit; de a mellőzhetlen szükség kényszerüsége előtt nem lehet meg nem hajolni, s azért én a létező vám és kereskedelmi szövetséget, bekövetkezendő megujitásának alkalmával érdekeinknek megfelelőleg a lehetségig javitandónak tartom ugyan, de megszüntethetőnek nem vélem.

Hazánk törvényes függetlenségének diplomatiai elismerésére részemről nagy sulyt fektetek. — Sok az igaz a mit e tekintetben még kivánnunk kell; de nem szabad kicsinylenünk azon eredményeket sem, melyek e téren, s leginkább pártunk kezdeményezése folytán, elérettek.

Mária Theresiának uralkodása, és főleg az osztrák császári czimnek néhai Ferencz király általi felvétele óta Magyarországnak neve is kitörültetett, elenyészett a világ államainak sorából, feledékenységbe ment, mintha soha nem létezett volna, s beolvadott az osztrák császári birodalom fogalmába: most Magyarország neve ismét feltámadott tetszhalottából Magyarország helyet foglalt ismét az európai államok sorában, állami léte, a világ hatalmasságai által, ha nem is egészen correct módon, de diplomatiailag el van ismerve.

A monarchiának ezen czime osztrák-magyar monarchia, nézetem szerint helyes; mert mind a két állam ugyanazon monarcha alatt áll. Ezen kifejezés osztrák-magyar birodalom nem helyes, mert a két külön államnak egy birodalommá olvadását fejezi ki, de „osztrák és magyar“ birodalom már correct kifejezésnek lenne tekinthető. A czim, a melyet Felséges urunk a külhatalmasságokkal kötött államszerződésekben használ, saját elisme-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

résünk szerint is megállható. Az annyi alapos felszólalásokra alkalmat szolgáltatott osztrák birodalmi canczellári czim legközelebb megszüntettetett.

Nem elégséges ugyan ez még jogos kivánalmaink kielégitésére; de előlépés minden esetre, s a létező kiegyezés alapján vivatott ki, bizonyitékául annak, hogy e tekintetben ezen alapon a kitüzött irányban még tovább is lehet haladni.

Mindezeknek előrebocsátása után az 1867. esztendőben létesült kiegyezésre nézve nézeteimet összevonva következőkbe foglalom.

Kivánom, hogy a létező törvények törvényhozás utján leendő megváltoztatásukig megtartassanak.

A külügyi politika közösségét elismerem.

Kivánom, hogy a német császárság példája, jelesül a bajor hadsereg mintája szerint magyar hadsereg állittassék fel, az a hazában szállásoljon, s a közös fejedelem főhadparancsnoksága és az osztr. hadsereggel egyenlő szervezet mellett, a magyar honvédelmi minister alá, költségvetésre nézve pedig a magyar országgyülés alá rendeltessék.

A külügyi politika közösségénél fogva a közös külügyi ministerium fentartása ellen nem szólalhatok fel.

A közös pénzügyministeriumot, közös pénztári kezelését átváltoztatandónak vélem.

A közös fő hadparancsnokság teendőinek elintézésére nézve válaszszon az ország a fejedelmi teljhatalom, vagy közös felelős hadügyminiszter között.

A magyar hadsereg költségvetésének az országgyülés ellenőrzése alá állitása után a delegatiónak eképen igen szükre szoritandó jelen hatáskörébe fentartását az országra nézve veszélyeseknek nem tartom.

Önálló bankrendszernek hazánkbani létesitését halaszthatatlannak; államadósságunkat az osztráktól, a mint pénzügyileg lehetséges lesz, elkülönözendőnek vélem.

(Vége köv.)

Az udvarhelyszéki választás.

(Folytatás.)

Alkottatott ugyan 1868-ban egy törvényczikk (a XLIII-ik) „Magyarország és Erdély egyesitésének részletes szabályozásáról"; ennek a választás kérdésével foglalkozó 3. §-sa azonban nem csak az 1848. évi kolozsvári II. t. czikket marasztja életben a „törvényhozás további intézkedéseig" de a mi (erdélyrésziek) véghetetlen gyönyörüségünkre az erdélyi választási törvény 10 §-sa által a volt erd. k főkormányszékhez utalt teendőknek is jószivüleg megkegyelmez, s a főkormányszéknek 1869-ben bekövetkezett kimultával az utcza középre jutott szerencsétlen árvákat bele dobja — a mint illik — a belügyminiszternek amugy is tultömött s e miatt örökösen szoritó zsákjába; nem csak, sőt a főkormányszéknek 1866. évi január 10-éről e tárgyban kibocsátott utasitását az arra való hivatkozás által megóvási törvényforma erővel is felruházza.

Erre is el lehet aztán mondani, hogy „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne."

Ennyiből áll röviden, mit az erdélyrészi képviselő választásra vonatkozólag a törvényhozások által 1848-tól a mai napig tett intézkedésekről ez alkalommal elmondani szükségesnek láttam, s a minél többet mondani e tárgyról anyag hiányában alig is lehetett volna. Véleményem szerint azonban ez a kicsi is bőségesen elég annak megértésére, hogy az erdélyi részekben a képviselőválasztás legfontosabb mozzanatai nem, a mint kellene, a törvényhozó, hanem a végrehajtó hatalom által, tehát nem törvényalkotási, hanem rendelvényi uton szabályoztatnak.

Áttérek tehát az erdélyrészi képviselő választások második szabályozó faktorára — 1848. évi kolozsvári II-ik t. czikk 10 §-ából kitolyólag a volt erdélyi kir. főkormányszék ástal 1866. évi jan. 10-ről s az 1868. évi XLIII. t. cz. 3 §-a alapján br. Wenckheim Béla és Tóth Vilmos belügyminiszterek által 1868. évi deczember 23-ról és 1872. év april 16-ról kiadott választási utasitásokra."

Az 1866. évi január 10-ről 895. szám alatt kelt, 41 pontból álló főkormányszéki utasitás 1, pontja alatt ő felségének 1865. deczember 25-ről 5580. sz. a. kelt legmagasabb leirata alapján „Naszód vidéke is két képviselő küldésére jogosittatván fel, az Erdély részéről küldendő képviselők létszáma 75-re emeltetett fel s egyszersmind a cselekvő választási képesség az 1848. évi kolozsvári II. és ugyanazon évi pozsonyi V. t. czikkek intéskedéseivel összhangzólag körvonaloztatott.

A 2. és 4. pontok alatt hivatkozás tétetvén az 1848. évi kolozsvári II. t. cz. 8. §-ára, — melynek a választókerületek alakitására vonatkozó intézkedése nem imparativ, mint a pozsonyi V. t. cz §-sáé, henem csak permessiv — az iratik elő, hogy választókerületek alakitása esetében minden egyes képviselő megválasztása végett külön kerületnek kell alakittatnia.

A 3. és 5. pontok az 1866-ban fenforgott kivételes viszonyokra tekintettel egyszerü reprodukálásai az 1848. évi pozsonyi V. t. cz. 7. és 8. §-ainak.

A 7-től 23-ig terjedő pontok, melyek az összeirást, a felszólzmlásokat, a választási határnapok kitüzését és kihirdetését s a választási elnökök, — jegyzők és helyetteseik megválasztását tárgyazzák, az 1848. évi kolozsvári II. t. cz. „vezéreszméi által az 1848. évi pozsonyi V. t. cz. intézkedéseitől a különleges erdélyi viszonyok folytán követelt némely kevésbbé lényeges eltérések kivételével szintén összhangzanak az 1848. évi pozsonyi V. t. czikknek 7-től (a 9 kivételével) 29-ig terjedő s ugyanazon mozzanatokat szabályozó §-aival.

A főkormányszéki utasitásnak az első szavazás megkezdését és lefolyását tárgyazó 23, 24, 25 és 27 pontjai már nem állanak ily barátságos lábon a pozsonyi V. t. czikknek ugyancsak az első szavazás megkezdését és lefolyását részletező 30. 31. 32. 33 34. §-aival, mert az utasitás 23., pontja utolsó bekezdése értelmében a „megválasztott (választási) elnök a választásra kitüzött napon és helyen a választók gyülekezetét a központi választmány által meghatározott s előre közhirré tett órában megnyitván" s a 24 pont szerint „alkotmányosan gyakorolt szózatolással és nem felkiáltással eszközlendő választást" a szavazatok neveinek (mint a 25. pont rendeli) a választási bizottság általi feljegyzésével — kizárva a netalán közbeeső éjeket — mindaddig folytatja, mig bevégződhetik", s „ha (igy szól a 27. pont) a szavazás bevégeztével a szavazóknak általános többsége egy egyén mellett nyilatkozik, — a megválasztott országgyülési követnek azonnal kijelentetik.

Az 1866. évi január 10 ről kiadott főkormányszéki utasitásban tehát sem arról nem tétetik emlités, a mi az 1848. évi V. t. cz. 27. §-ában határozottan ki van fejezve, t. i. hogy: „bármely (a választás szinhelyén jelen lévő) választónak joga van az országgyülési követségre egy egyént ajánlani" — sem az nem iratik elő, mit az idézett törvényczikk 30 §-sa megkövetel, hogy „ha a választók valamely ajánlatba hozott egyén megválasztásába közakarattal összpontosulni látszanak, az elnök az összegyült választókhoz azon kérdést intézendi: valjon az általa megnevezendő illető egyének megválasztásába közakarattal megnyugszanak-e, vagy szavazni kivánnak? s ha 10 választó szavazást kiván, azt azonnal elrendeli, különben a választást befejezettnek s az illető egyént a kerület által megválasztott országgyülési követnek kijelenti.

Hasonlólag nem emlékezik meg a főkormányszéki utasitás e képviselőt ajánlott egyén azon jogáról sem, melyet az 1848. évi V. t. cz. 31. §-a elég világosan körvonaloz a következő szavakban: „a választás szavazásra bocsáttatván, azon választók mindegyike, kik országgyülési követet ajánlottak a hely szinén jelenlevő választók közül két egyént nevezend, s az eképen mindenik ajánlottnak részéről nevezendő egyének az elnökkel s a szavazat nélkül jelen leendő jegyzővel együtt képezendik a szavazatszedő bizottmányt".

A leirtakat röviden ekapitulálva tehát 1866-ban következő lényeges különbségek léteztek a királyhágón inneni és tuli képviselőválasztások között:

1) Magyarországon minden egyes képviselő megválasztása végett szükségképp külön kerületnek kellett átalakittatnia, mig az erdélyi részekben több képviselő küldésére jogosittot törvényhatóságok, képviselőiket egy helytt is megválaszthatták a mint tették is ezt akkor a legtöbb erdélyrészi törvényhatóságok, sőt teszik ma is a szászföldiek és a székelyföldiek közül Udvarhely és Aranyosszékek.

2.) Magyarországon a választás megejtésének ismeretes módozatai közül mindenekelőtt az acclamatióval kellett kisérletet tenni s csak akkor lehetett hozzá nyulni a más két módozat valamelyikéhez, ha 10 jelen volt választó ellenszólván e miatt az uton e választás nem vitethetett keresztül, mig az erdélyi részekben nemcsak a képviselő ajáulati jog nem volt gyakorlatban, de a felkiáltás általi választás határozottan el is volt tiltva.

Ezen utóbb jelzett mozzanat azért is kiválóan figyelemre méltatandó, mert Magyarországon az 1848 évi V ik t. cz. 27 § ában kifejezett „képviselő ajánlás" és ugyan annak 30 §-ában leirt „szavazás kivánhatási" jogból némely választási bizottságok eljárása valóságos „candidationalis" jogot faragott az által, hogy a szavazataikat nem a választás kezdetén ajánlatba hozott egyénekre adott választók az általános többség kiszámitásánál nem tekintettek „szavazók"-nak. Ezzel ellenkezőleg az erdélyi részekben 1866-ban a szavazati jogtól elkülönitett képviselő ajánlási jog nem lévén, sem előirva, sem gyakorlatilag foganatba véve, a választási szabadság ilyszerü korlátozása egészen ismeretlen maradt.

Az esbetőleges második szavazást s a további eljárást illetőleg a többször körülirt utasitás s az 1848. évi V. t. cz §-ai között majdnem semmi különbség sem tünik fel.

A b. Wenkheim Béla által 1868. deczember 23 ról és Tóht Vilmos által 1872 april 16-ról kiadott, 46 — 46 pontból álló belügyminiszteri utasitások, melyek a kiadási időpontok leszámitásával egymással öszevágók, a főkormányszéki utasitással megegyezőleg szintén megengedik a választó kerületek alakithatását és a választók egyszerre való igen nagy mérvü összetolusásának kikerülése tekintetéből egyes községi választók részére egy vagy több egymásután következő napnak előre leendő kitüzését és az 1791 évi XI. t, c. hivatkozással hasonlóan határozottan eltiltják a felkiáltás általi választást.

A megnevezett igen tisztelt belügyminiszte urak azonban — a mint látszik — nem tudtak megbarátkozni a gondolattal, hogy „Utasitásainkban" semmi ujat ne produkáljanak. Csakis ekkép történhetett meg aztán, hogy az erdélyrészi választási gépezetbe 1869. és 1872 ben oly „favaskarika" is illesztetett be, mely nem csak hogy elő nem segiti a rozzant alkotmány működését, de az annál ez ideig létezett csekély öszhangot is teljesen összezavarja.

(Folyt. köv.)

Választmányi jelentés,

melyet a kolozs-dobokamegyei néptanitók egyletének 1872-ik évi közgyülésén előadott **Szabó Endre**, első titkár.

Mélyen tisztelt közgyülés!

Midőn az 1871-ik évi november hó 4-én, egyletünk megalakulásának emlékezetes napján a központi választmány — az alakitó gyülés nagybecsü bizalmánál fogva, az egylet ügyeinek intézését kezeibe vevé, tudta, hogy a megtisztelő bizalom dicsőségével terhes kötelességek állanak kapcsolatban. Egyletünknek ugy alapszabályában, valamint az alakitást eszközölt első gyülés közszellemében, nem különben azon jelesekben, kik törekvéseinket készséggel gyámoliták, nemes szándékukban kifejezett hivatását, mondhatni missióját a választmány fölfogta, megértette. Tudta azt, hogy itt a kezdet nehézségeivel való szokásos küzdelmen kivül még egy kétségkivül igen szép, biztató, tettre hevitő, de egyszersmind fáradhatatlan munkásságot igénylő feladattal áll szemközt s ezen feladat nem kevesebb, mint az, hogy az erdélyi részek középpontján működő, Erdély fővárosában székelő egyletünk lehetőleg rövid idő alatt az erdélyi néptanitó egyletek mintaképévé s ez által Kolozsvár városa közmüvelődési hivatásának megfelelővé tétessék.

Mig tehát egyrészről a választmánynak a kezdet akadályaival kell vala küzdeni, más részről kezdettől fogva oda kelle törekednie, hogy egyletünk perczig se maradjon ama szenvedőleges állapotban, melyben oly sok tanitói egyletek léteznek, hanem kilépve a cselekvés terére, tettekben mutassa meg, hogy az erők egyesitése hatalmas tényezőül szolgál a népnevelés ügyének fölvirágoztatására, s hogy azok közt, kik a közmüvelődés elősegitésén fáradoznak, méltó helyet foglal el a néptanitó.

Kilépni a munka terére, hatni, alkotni, gyarapitni — ez vala a központi választmány jelszava. Megbizatása fontosságának teljes tudatában lelkesülve, de higgadt megfontolással fogott főladata megoldásához s nem félve, de nem is kicsinyelve az akadályokat, jó reménynyel, lépésről-lépésre mindég biztosabban haladott nehéz de hálás pályáján.

Ám de miként lett volna képes a közp. bizottmány az alapszabályok által kijelölt czélt csak meg is közelitni, ha nem támogattatik egyletünk tagjai által. E támogatás nélkül csak hamar lelankadt volna a buzgalom s mint fájdalom a társadalmi élet ben oly gyakran történik, a föllángolt tevékenységet közöny, lehangoltság követte volna. Ha tehát a választmány nagy föladatának megoldása tekintetében a mélyen tisztelt egylet óhajtásának némileg megfelt — az egylet elismerését megosztja azon tevékeny tagokkal, kik működését gyámolták, kik éleszték a lelkesülés lángját s pályatársai készséggel vették át a munkának jelentékeny részét.

Ezek előrebocsátása után kedves kötelességének tartja a választmány hü sáfárként beszámolni a reá bizottakról. Évi jelentésünk terjedelmes, s szükséges, hogy ilyen legyen, mert az egylet működése sok irányban ágazott el, mert tiszta és hü képet óhajtunk nyujtani egyletünk állapotáról s mert ki kell terjeszkednünk azon javaslatok megemlitésére is, melyek egyletünk emelkedésének emeltyüivé válhatnak. Meg vagyunk győződve arról, hogy a mélyen tisztelt közgyülés készséggel ajándékozand meg becses figyelmével s nem tekintendi elveszett időnek azon nehány perczet, melyek alatt a mult képét tárjuk fel, hogy ebből tanuságot vonhassunk a jövőre nézve.

* * *

Minden állam, társulat s egylet létesitésének alapja a törvény lévén, a választmány már első, 1871-ik évi november hó 4-én tartott gyüléséből sietett a vallás- és közoktatási ministeriumhoz megerősités végett egyletünk törvényeit alapszabályainkat fölterjeszteni. Felterjesztésünkre m. évi 29,253 sz. a. leérkezett ministeri leirat azonban nem hozta meg az óhajtott megerősitést, hanem az alapszabályok némely pontjainak kiegészitését kivánta, és pedig;

a 13-ik pontban a közgyülési határozatoknak mily szavazataránynyal hozatala iránti szabály fölállitása kivántatott;

a 20-ik pont g. alpontjában a leirat kitétetni kivánta, hogy az egylet tagjai közt, az egyleti viszonyból eredő perlekedéseket az 1868. LIV. t. cz. 9-ik czimének III-ik fejezete értelmében alakitandó választott biróság intézi el;

végre fölvétetni kivánta az alapszabályokba, hogy ezek módositása, ugyszintén feloszlás esetén az egyleti vagyon mire forditása iránti közgyülési határozatok foganatositás előtt a ministeriumnak bemutatandók.

Ezen észrevételeket a választmány január 6-án tartott ülésében tárgyalván, ugy találta, hogy azok az alapszabályok lényegét nem támadják meg s csak is alaki — sok tekintetben szükséges kiegészitéseket igényelnek. Ez okból nem vélte szükségesnek egyletünk távollakó tagjait rendkivüli közgyülésre behivni, sem pedig az alapszabályok megerősitése ügyét távol időkre elodázni, nem az észrevételek első és utolsó pontját feltétlenül, a 2-ik pontot pedig feltételesen, ha t. i. a választmány a békebiróság alkalmazását szükségesnek véli — elfogadván, az alapszabályokat ekként utólagos jóváhagyás reményében kiegészité s ujból fölterjeszté, mint azok a f. é. január 30-án, 1723 sz. a. a nagymélt. vallás- és közokt. minister ur által jóváhagyattak.

Szintén a legelső, nov. 4 én tartott ülésben intézkedett a választmány az iránt, hogy a közgyülés 14. sz. a. határozata alapján az „Országos közokt. ügyi tanács" szervezeti szabályainak módositása tárgyában a vallás- és közokt. minister urhoz intézendett emlékirat mielőbb elkészittessék s fölterjesztessék. Mi lett ezen emlékirat sorsa, nem tudjuk, annyi tény, hogy a közoktatási tanács szervezetének szabályain később — némely a közgyülés nézeteinek megfelelő módositások tétettek.

Hasonló gyorsasággal óhajtott eljárni a választmány a közgyülés 12. sz. a. határozata szerint a kisdedóvodák iránt hozandó törvény érdekében a törvényhozó testülethez intézendett emlékirat fölterjesztése tárgyában. De be kelle látnia, hogy a törvényhozó testület utolsó ülésszakának nemsokára bekövetkezett végzéseiben ezen emlékirat a rohamos s nagy fontosságu tárgyalások közepette eredménytelen lenne, miért is ép az ügy érdekében szükségesnek vélte az emlékirat fölterjesztését a képviselőtestület ujra alakulásaig elhalasztani. Ez oka, hogy a kérdéses emlékirat egész a mai napig nem küldetett el s annak fölterjesztése — mint egyetlen hátralék — a helyünket elfoglaló uj választmánynak hagyatott fön.

(Folyt. köv.

A kolozs-dobokamegyei néptanitók egyletének közgyülése.

(Sept. 12-én.)

(B. Gy.) Honi népnevelődésünk lelkes előharcosai az egylet tanácskozásaiban, melyre ünnepélyes szint az Orbán Ferencz ur vezetése alatt álló férfi-tanitóképezdének énekkara lehellt, örvendetes nagy számmal gyültek fel. A szépen sikerült ének végdallamainak elhangoztával Indali Péter a tanitó-egylet elnöke s a nevelésügy ősz bajnoka, a hazai müvelődés eszméinek tiszta lángjától áthatott beszédet intézett, üdvözölte a gyülés tagjait, mint előkészitőit, buzgó uttörőit a nemzeti jövő napfényes korszakának különösen hangsulyozva korunk kultureszméi áramlatának megértésére a társulati és egyleti szellem szükségességét.

Egy ember, mondá, csak egy személy, — kettő már tizszeres, három pedig százszoros hatványban fejtheti ki az egyesülési tevékenységet, a mi leginkább szakközlönyök, elmélkedések, öndolgozatok, tanszerkiállitások által és a közönség részéről nyilvánuló elismerésben birja leghathatósb támaszát és tényezőjét.

Toquville nézete szerint a demokratia ugymond — ki jósló szemmel a franczia állam minden bajait előre látta, a nép müveltsége nélkül a caesarismushoz vezet.

Idézett pár részletet közoktatási miniszterünknek a Deákkör e hó 7-iki értekezletén mondott beszédéből is, nevezetesen: „hogy kénytelenek vagyunk a demokratiával megalkudni s józan igényeit kielégiteni: de a demokratiát a szabadsággal csak ugy lehet párositani, annak veszélyeit csak ugy lehet kikerülni, ha a nép miveltségét hathatósan előmozdijuk." Szabadelvüséget értelem és fenkölt gondolkozással párositó beszéde élénken megéljeneztetett.

Utánna egyleti titkár Szabó Endre két üdvözletet jelentett be; egyet a tordai póttanfolyam hallgatói köréből, másikat Dobi Antal urtól, ki ez alkalomra egyszersmind két becses arch munkát küldött az egyletnek.

Ezután Szabó Endre titkár, a választmány évi jelentését olvasta fel, mely hiven körvonalozza tan az egylet tisztviselőinek sokoldalu tevékenységét s melyet egész terjedelmében közlünk. Az egylet beléletének minden nemesebb mozzanatát visszasugárzó évi jelentésből kifolyólag, a tanitó egyletek országos szövetségének ügye került szőnyegre, a mire nézve a közgyülés a solidaritást nem tartja ezuttal kimondandónak, a választmányra bizván, hogy a jövő évi nagygyülésen a szükséghez mérve képviseltesse az egyletet.

Az egylet által kiadandó szakközlöny ügyeire nézve, mindjárt a kérdés felmerülésének kezdetén két inditvány tétetik és pedig Jancsó Lajos és Pál F. egyleti tagok részéről. Előbbi a lapot meginditani kivánja, utóbbi higgadtan számot vetni kiván a lapszerkesztéssel járó körülményekkel, különösen pedig a kérdés pénzügyi szempontja tekintetében. Ez utóbbi értelemben emel szót Ferencz József is, ki addig nem tartja e vállalatot meginditandónak; mig annak sorsa legalább félévre biztositva nincs. Szász Gerő, az általános irodalmi részvétletlenségre utalva, azon inditványt teszi, hogy az egylet által kiadandó lap egyesittessék az „Erd. protest. közlöny"-nyel s megtoldatván annak tartalma egy ivvel, ez kizárólag paedagogiai kérdések fejtegetésével foglalkoz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

zék. Pál F. méltányolja a nemeslelkü inditványt, de midőn meg a felekezeti irány rém arcza egész a legfelsőbb körökig kisért és elhat, gyakorlatban nem tartja kivihetőnek, a felekezet nélküli szakközlönynek a felekezeti egyházi lappal való egyesitését.

Végre is miután a szóharcz pro et contra folyt e kérdés körül közel félóráig, karddal vágatott ketté s annak eldöntése a választmányra bizatott, mely a lap megjelenését a jövő kedvező esélyeitől fogja függővé tenni.

A pályadij kitüzésének nagy kérdése körül már hamarább létre jött a fusio s a viták meddő harcához a kedély melege, a lelkesedés ez égi sugara is hozzájárulván, az egylet rendelkezésére Gazsi József buzgó egyleti tag által bocsátott egy arany pályadij három aranyra szaporodott, Szász Gerő és az egylet egy egy aranyat áldozván a munkakedv felébresztésére.

Most a thema kitüzése felett szállottak vitára s miután a kérdést kellő alak és szinben variálták volna, a senatusra, akarom mondani a választmányra bizták a pályakérdés kijelölését.

A pénztári számadások felülvizsgálatára nézve egyleti elnök: Indali Péter által háromtagu bizottság neveztetett ki Jancsó Lajos elnöklete alatt Cziriák és Jónás személyében azon meghatározással, hogy eljárásuk eredményéről a közgyülésnek jelentést tegyenek.

Az erdélyi egyletek által tartandó közös vándorjellegü gyülések inditványának tárgyalása a viták hamvatag parázsára uj olajat öntött; Máday ily gyülések tartását nem tartja czélszerünek; Váradi K. azonban és a vidéki tanitóegyletek részéről: Szekeres m.-vásárhelyi tanár, nem különben Makkai Domokos is meleg barátai ilyetén gyülések tartásának. Váradi reméli, hogy a gyülések székhelyei az ügy fontosságához képest kellő méltányiatot fognak tanusitani, a tekintetben, hogy az itt összejövő néptanitók helyzetét lehetőleg megkönnyitsék, Szabó Endre pedig ily összejövetek képviseleti rendszerre leendő fektetését nem látja czélravezetőnek. A gyülésen tehát ez inditvány is a kivánt módositással keresztül ment s ott csakuem egyhangulag elhatároztatott, hogy a közelebbi vándorgyülés 1873-ban közvetlen az általános néptanitó gyülés Pesten leendő összejövetele előtt fog megtartatni, Erdély egyik nagyobb városában. A tankönyv biráló bizottmány szervezésének kérdése a választmányra bizatott. A tisztviselők és központi választmányi tagok ujonnan leendő megválasztása a mai gyülésnek lőn fenntartva s e czélból a gyülés kebeléből egy szavazatszedő bizottmány küldetett ki. Az időmutatója e közben meglehetősen előrehaladván, még csak a nap sorrendjének utolsó pontja, a mintatanitások szemléléséhez kiküldendő elnökök megválasztása eszközöltetett, kikre nézve Szekeres Elek, Szentgyörgyi József, és Makai Márton személyeiben történt a megállapodás.

Ezzel a napi rend befejeztetvén, a nevelésügy munkás bajnokaira derült lakoma várt a „városi sör csarnok"ban, hol tajunk keleti jellegéhez hiven több pohár köszöntés mondatott nemzeti müvelődésünk buzgó apostolaira; uj közoktatási ministerünk Trefort Ágostért egyleti titkár Szabó Endre üritett poharat. Miről a közoktatásiminister ur táviratilag értesittetett is.

E jótékony szellemi mozgalom horderejét most még természetesen meg nem itélhetjük, nézetünk szerint azonban sok életképes csirát rejt magában s ha a lelkesedés e legszentebb ügy iránt az idők folyamában ki nem alszik, ugy nemzeti jövőnk mielőbb virágzó fájává fejledezhet, melyből a nemzeti szellem folyvást táplálékot merithet.

A kolozsvári lóversenyek sorozata 1872-dik évre.

Első nap péntek, sept. 20.

I. Kisérleti verseny. Inditványozta Tisza L., 1868-ban elletett lovak számára. Távolság $1\frac{1}{2}$ mértföld. Teher 110 font. Kancza és heréltre 3 fonttai, félvérre még 5 fonttal kevesebb. Tétel 10 arany. Fuss vagy fizess.

1. Tisza László: Arabella, pej mén, ap. Nyirbátor, félvér.

2. Ugyanaz: Brahmaputrah, pej kancza, apja Nyirbátor.

3. Gr. Bethlen Sándor: Jelva, szürke mén, ap. Gr. Pir.

4. Br. Wesselényi Ferencz: Littel-Polly, barn. k. ap. Antor.

5. Br. Wesselényi Miklós: Palma, k. p., ap. Demicastor.

6. Ugyanaz: Duchesse, bp. k., ap. D.-Castor.

II. Hölgyek dijja. Tiszteletdij. Futhat minden Erdélyben elletett és felnevelt ló. Távolság $1\frac{1}{2}$ mfld. Teher 3 évesre 125 ft, 4 évesre 141 ft, 5 évesre és idősbre 146 ft. Kancza és heréltre 3 fttal, félvérre még 10 fttal kevesebb. Tétel 50 frt, fele bánat. Urlovarok.

1. Br Wesselényi Béla: Etelka id. p. k. félvér, apja Viola.

2. Gr. Bethlen Sándor: Holló 4 éves fek. her. félvér, ap. Bakator.

III. Államdij 300 drb. arany. Futhat minden a Királyhágón innen (a régi Erdélyben) elletett és nevelt kancza és mén. Távolság 2 mfld. Teher 3 évesre 104 ft, 4 évesre 125 ft, 5 évesre és idősbre 133 ft, kanczára 3 fttal kevesebb. Nem Erdélyben fogantatott, de anyjával behozott csikoró 3 fttal több. Tétel 100 frt, fele bánat. Egy hóval verseny előtt visszavonva, 25 frt. bánat. A 2-ik ló a tét- és bánatösszeg felét nyeri.

1. Br. Wesselényi Béla: May-Fruit 3 év. p. k., ap. Forbidden-Fruit, a. May-Quen.

2. Br. Bánffy Ádám: Babám id. p. k., apja Gambia, félvér.

3. Gr. Bethlen Sándor: Carniol 3 éves sárga m, ap. Carnival, a. Harizs.

4. Ugyanaz: Zsivány 3 év. b. m., ap. Solyom félvér.

IV. Paripaverseny. Tiszteletdij. Adja br. Wesselényi Béla. Futhat minden Erdélyben elletett ló, mely 1872-ben idomár keze alatt nem volt. Távolság $1\frac{1}{2}$ mfld. Teher 3 évesre 115 font, 4 évesre 131 ft, 5 évesre és idősbre 136 ft. telivérre 7 fttal több. Tétel 20 frt, fele bánat. Legalább 4 ló, vagy nincs futás Urlovarok.

1. Br. Wesselényi Béla: Drrillindrrindrrin id. szürk. her., ap Herdunst, félvér.

2. Gr. Teleky Géza: Bezzeg id. sárga mén, ap. Rahdamans, a. Media.

3. Br. Bánffy György: Panna id. brn. k., ap. Pau, félvér.

4. Ugyanaz: Illancs id. brn. hr. ap. Pau félv.

V. Államdij 200 drb. arany. Minden a magyar korona területbeli 3 éves mén és kancza számára. Távolság 2 mfld. Teher 105 ft, ménre 2 fonttal több. Erdélyben nevelt lovakra 5 fttal kevesebb. Tétel 100 frt, fele bánat A tét- és bánat-összeg fele a 2-ik lovat illeti.

1. Br. Wesselényi Béla: Blitz-Major 3 éves pej m., ap. Thunderbold, a. Eugenia.

2. Ugyanaz: May Fruit. 3 é. p. k., a. Forbidden Fruit, a. May-Quen.

3. Br. Bánffy Ádám: Tündér 3 é. p. k., ap. Virgilius, a. Titania.

4. Gr. Károlyi István: Primrose 3 év. srg. k., ap. Ostregar, a. Pauline.

5. Gr. Stockau Otto: Herzog srg. m., ap. The-Duke, a. Lady Bertha.

(Vége. köv.)

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott Pesten szept. 13. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett 13 11. ó. 25 p. d. e.

Képviselőházban az igazolò juryk megalakultak, a megtámadott választási jegyzőkönyvek közöttük elosztattak s ma megkezdik működésöket.

A Deákpárt tegnapi értekezletén elhatároztatott, hogy Györffy inditványa az udvarhelyszéki választás ügyében annál inkább tárgyalás végett napirendre tüzessék, mert a választási elnök eljárása mindenben correctnek bizonyult. A kormány előterjesztések vasárnap kerülnek a Deákkör elé.

A kolozsvári egyetem megnyitása, a tanári kinevezések gondos eszközölhetése érdekében, valószinüleg egy hóval elhalasztatik.

Királyunk Bécsbe vissza érkezett s ünnepélyesen fogadtatott. Tegnap a fejedelmi vendégek, diplamaták legtöbbje elhagyta Berlint.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szept. 13.

— A **képviselőház** Sept. 11-iki ülésén Trefort Ágoston, most kinevezett közoktatási miniszter és Szapáry Gyula gróf, ki kétszer választatott meg, lemondtak képviselői állásukról, illetőleg utóbbl az egyikről, még pedig megtartván a heves megyei kerületet, a vágujhelyiről. Vág-Ujhelyen tehát és Sopronyban uj választás leszen. Ezután szavazás történt a biráló bizottságok, a törvényi, a gazdasági, naplóbiráló, számvizsgáló, mentelmi, vasuti és pénzügyi bizottságok tagjaira. A szavazás eredménye a következő ülésen fog kihirdettetni, mely alkalommal tárgyaltatni fog ő felségének a delegácziók összehivására vonatkozó leirata is. Végül megtörtént az osztályok végleges kisorsolása is.

— A **magyar** közoktatásügyi budget, mint a „P. J." értesül, egy millió forinttal fogja a mult évi költségvetést meghaladni, minél a népiskolák főtekintetében részesülnek. Két tanitóképezde ujonnani felállitása is terveztetik, azonkivül a buda-pesti polgári iskolák mellett is ugy férfi, mint nő-tanitók képzésére nézve tétetik intézkedés.

— A **m. kir. pénzügyminister** Gutt János orsovai fővámhivatali ellenőrt a brassói fővámhivatalhoz fővámszedővé; Strobel Káro y kolozsvári fővámhivatali ellenőrt a vöröstoronyi fővámhivatalhoz vámszedővé; Kánner Ferencz bodzai vámszedőt a vöröstoronyi fővámhivatalhoz ellenőrré; Knopf Károly alsó-törcsvári vámhivatali ellenőrt ugyanoda vámszedővé. Vonk Miklós ó sánczl vámszedőt az alsó-törcsvári vámhivatalhoz ellenőrré és Vizi Márton tölgyesi vámszedőt az ojtozi vámhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— **Groiz Gusztáv** miniszteri tanácsos ur tegnap városunkban időzött s ma Szászsebesre választói közé távozott.

— A **királyi biztosi** hivatal s az erd. földtehermentesitési alapigazgatóság e hó 20-án szünteti meg müködését. A jegyzőkönyvek e nap fognak bezáratni. Az előadó urak már felszólittattak, hogy a kezükön levő ügydarabokat fennirt napig intézzék el, a hatóságok pedig utasittatak, hogy jelentéseiket 20-án tul az illető miniszteriumhoz küldjék fel.

— **Br. Bornemissza József** szabadságolt állományu honvéd gyalog százados a m. k. honvédségben viselt tiszti rangjáról s cziméről önként leköszönvén, lemondása a honvédelmi ministerium által elfogadtatott.

— **Értesités.** A kolozsvári önkénytes tüzoltóegylet f. hó 15-én azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a városház nagy termében közgyülést tart. Tárgyak: 1. az egylet javára eszközlendő gyüjtés módozatának elhatározása; 2. a további gyakorlatok idejének és módjának meghatározása; 3. az id. parancsnok lemondása; 4. tagsági inditványok. Ezen közgyülésre az összes tagokat tisztelettel meghivja Kolozsvártt, 1871. sept. hó 13-án Minorich Károly, elnök.

— A **hivatalos lapból.** Az igazságügyminister a magyar curia legfőbb itélőszéki osztályályához segédfogalmazónak Horsia Ágoston Vajdahunyad város főbiráját; a gyula-fehérvári tvszékhez aljegyzőnek. Kis Bálint alsó fehérmegyei volt tvszéki tiszteletbeli aljegyzőt, a nagy-enyedi törvényszékhez aljegyzőnek Lázár Aurél trvszéki irnokot, törvényszéki irnoknak pedig Ujvári Imre végzett jogászt nevezte ki.

— A **kolozsvári** torna-vivodaegylet igazgatóválasztmánya tegnap tartott gyülésében vivómesterré az elméletileg és gyakorlatilag képzett, tőrrel s karddal egyiránt kitünően vivó Tompa Károly ügyvéd urat nevezte ki Nevezett ügyvéd ur — mint tudjuk — 1842-ben lépett legelőször a Kolozsvártt fennállott vivoda tanitványainak sorába s 1848-ig szakadatlanul s páratlan szorgalommal folytatta kedvencz tanulmányát. Az 1849 május 3 án kiállitott vivómesteri oklevelében többek közt ez mondatik, „nem csak hogy magát egyénileg sok mesterek által utol nem ért tökély pontig mivelte, hanem azon felül az ujonczok képezésébeni ügyességének és jártasságának is kitünő tanujeleit adta." Az $184^{8}/_{9}$-iki időszak alatt a szebeni helyőrségbeli buszárság vivómesteréül alkalmaztatott, később pedig Kolozsvártt Helmreich Jakab vivómestert helyettesitette több versen, a fennállott vivodában elismerést érdemlőleg. Az alföldi szükölködők javára 1863-ban rendezett mükedvelői előadás alkalmával a tőr s a kard kezelésében szerzett meglepő gyakorlottságát Kőváry Mihály urral a nagy közönség előtt is bemutatta, miről a sajtó akkortájban kitünő elismeréssel nyilatkozott. Midőn örömünket fejezzük ki, hogy az egyletnek sikerült ily szakképzett, mivelt és tekintélyes vivómesterre szert tehetni, nem hagyhatjuk emlités nélkül az ügyvéd urnak ez állomás elfogadása által a közügy érdekében tett nemes áldozatkészségét.

— A **helybeli** torna-iskolánál szervezett tornamesteri állomásra a pályázat határideje folyó hó végéig meghosszabbittatott.

—**Magyar tornászok dicsősége külföldön.** A Bonn várossában, a mult hóban tartott 4-ik általános német torna ünnepélyen Magyarország, Austria, Angolország, Oroszország, Schweitz, Bajorország, Amerika stb képviselve voltak. A Lipcsében megjelenő „Illustrirte Ztg" szerint, midőn a 3600 tornázó kettősével előléptetett, a nép hideg nyugalommal szemlélte, s csak midőn az Austriaiak s pestiek e szép szálas legények jöttek elő, tört kia nép üdvözlete. És most, midőn a mi tornaiskolánk is nem sokára megnyilik, mondjuk el mit a németek 1862 Decz. 1-én Lindenauban tartott orsz. torna ünnepély alkalmával egymásnak mondtak: „Rajta most czimborák, képezzünk hüséges munkánk által test és lélekben egészséges, gondolkozásban józan, s karjaikban erős férfiakat, kik, ha szükség kivánja, hazánknak áldozzák fel egész erejőket, szeretetőket, mindenőket, szivőket és vérőket". Teljesitsük Rousseau-nak e felszolitását:" Egyesitse magában minden növendék a bölcs eszét az athleta erejével".

— **Huber Károly** vasárnap adandó müvészi hangversenyének összpróbája tegnap este tartatott meg boni szavaló muzsánk régen elnémult csarnokában. Az egyes közremüködő erők müvészi szereplése; valamint a helybeli két dalárda összhangzó dallamokban olvadó énekei oly müvészi szint árasztanak a hangverseny változatos sorrendjére, milyenben rég nem részesült Kolozsvár müszerető közönsége. Egyuttal kijelentjük, hogy miután e hangverseny műsorozata 15 re és a nemz. szinházban van kitüzve, semmi összeütközésbe sem jön Weber magneticus mutatványaival.

— A **vasárnapi** tüzijáték rendezője: Szabó Lajos esztergályos lesz. A névcsere lapunk tegnapi számában csak tévedésből történt. Nevét különben a plákátok óriás lapjai szüntelen emlékezetébe idézik közönségünknek.

— **Weber** orvos ur szombat esti természettani népszerü előadásainak főbb sorozata a következő: I. szakasz: Galvanismus. 1. A villany-delejes telep szerkezete és magyarázata. 2. Valamennyi gyertya meggyujtása a villanyszikra által. 3. A villanyfény előállitása. 4. Kisérletek ugyanannak világitóerejével, mely alkalommal minden egyéb világitás, sőt még a legszebb légszeszláng is árnyékot vet. 5. Különféle fémek olvasztázi és elégetési műfolyama a villanyfolyam hatása által. 6. Sodronyoknak a villanyfolyam általi megtüzedése. 7. A villanyfény égése a vizben. 8. A villanyos viz. 9, A viz felbontása légeire (éleny és gynlólég) 10. A villanyfolyam használata aknák fellobbantására, valamint lőpor meggyujtására, a vizben jégtorlaszok szétrobbantására. 11. A levegőben egy sodronynak a villanyfolyam általi megtüzesedése. II. Szakasz: Villany-delejesség. 1, Egy óriási villanydelejes szerkezet előállitása, több mázsa horderővel. 2. Természetes delejek előállitása. 3. Delejtü (Compasz) előállitása és magyarázata. 4. Távirda előállitása, a mely alkalommal a távirda titka mindenki előtt feltárul ugyanannyira, hogy bárki felfoghatja annak müködését. 5. Ruhmkorff-féle készlet bemutatása, annak részletes magyarázata. 6. A galvánikus folyam élettani hatása az emberi testre nézve. 7. A villám-csapás. 8. Egy nagy villany-delejes erőgéd előállitása, mely a villanyfolyam hatása folytán müködik. Itt még soha nem látott meglepő tüneméný. 9. A vilanyos szivárvány brillant-tüz a természet legszebb tüneménye 10. A teremnek nappalhoz hasonló kivilagitnsa a villanyos nap által különféle szinekben. Végül: Egy villanyos napfényü világitás, mely a monostorutczát kivilágitja. Helyárak: Kőrszék 1 frt. 50 kr. — Zártszék. 1 frt. — Ülőhely 60 kr. – Állóhely 40 kr. — Karzat 20 kr. Pénztárnyitás 6 órakor. Kezdete 7 órakor. Vége 9 után. Jegyeket előre válthatni Himmelstein és Tauffer czukrászatában és Demjén L. könyvkereskedésében.

— **Toroczkón** a sept. 2-iki tüzvész alkalmával 34 telek égett le; a kár hivatalos felvétel szerint 32520 fr. 90 kr. a 34 telek közül 20 a „Victoria"-nál, 3 a „Magyar általános"-nál volt biztositva; 11 sehol. A „Victoria" a maga kárait már rendezte is.

Felelős szerkesztő: **Szász Béla.**

Nyilttér.*)

Biasini gyorskocsi menetrendje
1872. augusztus 1-sőtől:
árleszállitással.

Kolozsvár, Szamosujvár és Deés között.

Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosujvár és Deésre naponta délután 3 órakor, Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosujvárig első és közbelső coupeba 2 frt 30 kr. a hátulsó coupeba és a bakkon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbelső coupe 3 frt — hátulsó coupe és a bakkon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulsó 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt.

Minden utas 30 font szabad pondgyászt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

Minden betegnek erö és egészség gyógyszer költség nélkül:
Revalesciére Du Barry Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az izletes Revalesciére du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül eltávolit minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdö-, máj, mi-, rigy-, nyakhártya-, lélekzés-, hólyag- s vesebajokat gümőkórt, aszkórt, asthmát, köhögést, emészthetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, szédelgést, véráramlatokat fülzugást, roszullétet és hányást, még a terhesség alatt is, diabetest, mélakórt, elsoványodást, köszvényt, sápkórt. Kivonat 73,000 tanusitványból, oly esetekben, melyek a gyógyszereknek ellenállottak.

Ecreainvill, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harminczhat év óta borzasztót szenvedtem ásmában (rövid lélekzet) és minden éjjel négy-ötször fel kellett kelnem, hogy meg ne fuladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalesciér-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnek legyen hála.
Böllet, lelkész.

Baar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalesciére nálam csodásan hatott. Látszólag merült erőm visszszatért, és uj életet érzek, mint ifjugomban. Étvágyom, melyet több év óta elvesztettem, viszszatért és a terhes agynyomás, mely 40 éven át kinozott, felhagyott. Ujjászületve érzem magamat.
Ruff Dávid, földbirtokos.

58,782 sz. bizonyitvány.

Soká szenvedtem étvágytalanságban és evés utáni hányásban. Az ön jeles Revalesciére-je megszüntette a hányást és étvágyamat helyreállitotta. Meggyőződésem az ön Revalesciére-jének jelességéről indit arra, hogy azt más szenvedőnek ajánljam.
Berger Károly.

62,914. sz. bizonyitvány.

Weskau, 1868. sept. 14.

Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbetegségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvosi segélyt, kétségbeesésemben az ön Revalesciére-jéhez folyamodtam. Nem adhatok eleggé hálát a jó Istennek és önnek ez értékes természetadományért, mely rám kiszámithatlan jótét volt.
Steinmann Ferencz

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek é. gyermekeknek 50-szeres árát megtakarittatja gyógyszerekbens

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 fr, 24 fns 36 frt. Revalesciére chokolátée por- és tábla alakban 12 csészére 1.50' Revalisciére-lepénykék, szelenczékben 2 f. 50 kr és 4 f. 50 kr. 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 ft, 576 csészére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécs, Walfischgasse 8 sz. Kolozsvártt: Binder gyógyszerésznél.** Pesten: Török, Prágában: Fürsth J., Brünnben: Eder E., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvárt: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömöörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárott; Dietalla Györgynél, Vágujhelyen: Conlegner Ignácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: Irgalmasok gyógyszertárában, azonkivül a bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

*) E rovat alatt közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Hivatalos.

(338) (2—2)

4281. 1872.

Hirdetmény!

A folyó évi November 1-ső napjától a jövő 1873-dik év Oktober utolsó napjáig a helybéli katonai laktanyák számára a város által tűzi-fa pótlékban mintegy 82 □ rövid öl tűzi fa, továbbá mintegy 12 mázsa világitási olaj, s mint egy 3,000 tiz fontos részlet surló szalma lévén adandó, ezeknek bészolgáltatása tekintetéből folyó évi **Oktober-hó 5-dik napján délelőtti 9 órakor** a városház 4-dik számu termében árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kivánók a felkiáltási öszveg 10% bánatpénzül letétele mellett megjelenni felhivatnak.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazgatási tanácsától, sept. 6-án, 1872.

(339) (2—3)

Sz. **21113.** 1872.

Hirdetmény.

Melylyel közhirré tétetik, hogy Déésen a dohány vidéki raktárosság (Tabak Districhts-Verlag), melynek évenkénti dohányáru forgalma 99,354 frt 59½ krt teszen, nyilvános verseny útján **irásbeli ajánlatok** beadása mellett az oda alkalmasnak találandó vállalkozónak fog átadatni.

A szabályszerüleg kiállitott és bepecsételt (50 kros bélyeggel ellátott) irásbeli ajánlatok **legkésőbben f. é. September-hó 30-án déli 12 óráig** a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatósági elnökséghez benyújtandók.

A további feltételek ezen m. kir. pénzügyigazgatóság kiadóhivatalában, valamint a déési m. k. pénzügyőri biztosságnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A m. k. pénzügyigazgatóságtól.

Kolozsvártt, 1872. September-hó 8-kán.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

ÓVSZER A CHOLERA-JÁRVANY ELLEN:

Mivel óvjuk meg magunkat? mit tegyünk ha elkapjuk? melyik a legjobb gyógyszer?

E kérdésekre legjobban megfelel Hahn Tivadar Rausse elvei szerint és saját tapasztalata után irt müve:

A CHOLERA

és annak gyógyitása hideg vizzel.

II. KIADÁS.

Németből forditotta Vélis Simon, viz-orvos, orvos-sebész, szülész- és szemész. Ára 50 kr.

Magyarosan.

Irta Gyergyai Ferencz.

„A magyarnyelv sajátságairól“

irt jegyzetekhez.

Ára 1 frt 40 kr.

Népszerü egyházi beszédek.

Irta Bartók János. Ára 1 frt 40 kr.

UGYAN CSAK

Stein János könyvkereskedésében **kaphatók:**

Igen kedvelt és helybeli

zenekarainк által

játszott keringők:

Les Gardes de la Reine. Valse.
par D. Godfrey.
Ára 1 ft 5 kr.

La Bouquetiére, Valse.
par D. Godfrey.
Ára 98 kr.

La Reine des Roses. Valse.
par D. Godfrey.
Ára 98 kr.

Murska Valse.
par D. Godfrey.
Ára 98 kr.

☞ Figyelmeztetem a t. cz. közönséget a mesés olcsóságú „Peters editióra.“ Ezen, a legjelesebb zeneszerzők müveit tartalmazó gyüjtemény kiváló csinnal van kiállitva. Jegyzékekkel az e kiadványban megjelent zenemüvekről szivesen szolgálok.

Igen nagy választék minden hangszerre való hangjegyekből.

---

(186) (11—20)

Vásárlása, eladása és becserélése minden létező Állampapiroknak, elsőbbségi kötvényeknek, Sorsjegyeknek, Vasut-, Bank- és Ipar-részvényeknek. Beváltása a Szelvényeknek, **Megbizások a cs. k. börzére** kész-pénzre, vagy 10% előpénzre intéztetnek el. **Minden fajta sorsjegyek** havi részlet-fizetésekre árultatnak 5 frtól felfelé.

ROTHSCHILD & COMP.

Opernring 21,

WIEN.

RÉSZJEGYEK minden huzásra érvényesek

40 adrész cs. k. oszt. állam-jegyek, 1839-re	6 frt.
20-adrész cs. k. oszt. állam-jegyek, 1870-re	8 frt
20-adrész Magyar dij jegyek, 1870-re	7 frt.
20-adrész Török vasúti sorsjegyek 1870-re (36 huzásra érvénynyel) . .	4 frt

(217) (19—20)

Nagy József

arany- és ezüstmüves Kolozsvártt

főtér br. Józsika-ház 161 szám.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett, és a legnagyobb csinnal kiállitott **bécsi és külföldi arany és ezüst ékszer árunak** dús raktárát.

(**Óvásul.**) Raktáramba minden egyes tárgy valódisága a magy. kir. bélyeggel van hitelesitve.

(81) (27—*)

Utiböröndök NAGY raktára.

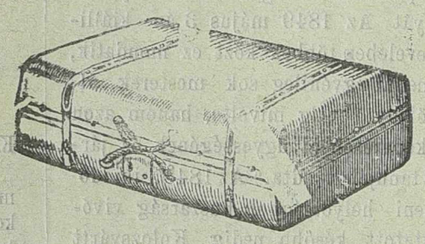

Utiböröndök NAGY raktára.

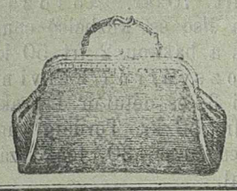

Mindenféle nagyságu, s a legjobb anyagokból készült

útiböröndök

valamint mindenféle utazási kellékek nagy választéka áll a t. utazó közönségnek, **legjutányosabb árakban** rendelkezésére

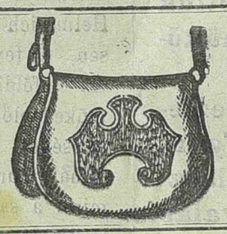

a Nagy árutárlatban

Csapó Sándornál Kolozsvártt.

Utiböröndök nagy raktára.

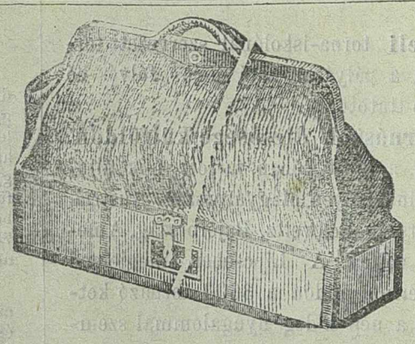

Utiböröndök nagy raktára.

(43) (9—*)

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a hires elöpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben birják.

Különösen kitünő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, csömörben, gyomorgyönge-ségben, étvágytalanságban, gyomorpufadásban, emesztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, zaiban (tulságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellegésben; továbbá máj- és lépdaganatban, az epe rendetlen el-és kiválasztásában, epedugulás-ürüség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárga-ságban, ugy nemkülönben a test akármely szervének elnyálkásodásában, nehéz, lelkezés és szivdobogás-ban; a belek zsongtalanságban (erőtlenség), a szélkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vizkórban, különö-sen pedig az aranyérben, a vese hugyhólyag és hugycső hurutjában, vese- és hugykövek képződése ellen, az anyaméh ütött-tokszjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvérzésekrei hajlamban, szédülésben, fő-és melhezi vérfordódásban, makacs cenklásban, rasztkórban és méhszenyben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatásu drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelid és fájdalomnélkül, mivel alkatrészei gyengén oldó, hűsitő és csiszolyitó természetűek; ugyanazért huzamosabb idig is veszély nélkül használhatók, — miről a hel- és külföldi több orvosi és tudományos tekintélyek és számos betegei elismerő nyilatkozatokat küldöttek be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó dobozuak használati utasitással **1 frt. o. é.**

☞ **Kaphatók** e porok minden jelesb gyógyszertárban és minden jelentékenyebb ásvány- és füszerkereskedésben.

☞ **Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához“ czimzett gyógyszertárában.**

CABINET de LECTURE.

(277) (3—24)

Ujan rendezett

„kölcsönkönyvtár.“

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek tiszteletettel jelenteni, hogy eddig is számos előfizetési megtisztelésnek örvendő kölcsönkönyvtáromat, az irodalom legujabb termékeivel gazdagitva — ujonan és oly módon rendeztem be, hogy az a tisztelt czimü olvasó közönség minden részbeni kivánalmainak tökéletesen megfelelend.

Siettem e czélból egyszersmint a hiányzott munkákat is beszerezni.

Bátor vagyok továbbá jelenteni, hogy kölcsönkönyvtáromban lévő miadhárom ajku (magyar, német és franczia) könyvekről uj és tökéletes sorjegyzéket (Katalogust) állitottam össze, mely kölcsönkönyvtáromban megszerezhető.

Felkérem tehát eddigi t. cz. előfizetőimet, régi sorjegyzékeit annál inkább megsemmisiteni, miután az ujnak összeállitásánál — több uj munkák besorozása alkalmából — a könyvek eddigi sorszámja változást szenvedett.

Az ezután megjelenő uj munkák sorozata nálam időnként megtekinthető.

Előfizetési árak:

Mennyiség		1 hónapra	½ évre	1 évre	Biztosték.
1 kötetért		— 60	3 frt.	5 frt.	1 frt.
2 kötetért	egyszerre	1 —	5 frt.	7 frt.	2 frt.
5 kötetért	kivéve	1 50	7 frt.	10 frt.	5 frt.
10 kötetért		2 —	10 frt.	16 frt.	10 frt.

A könyvek **vasárnap- és ünnepnapokat** kivéve, napon ként 8 tól — 1 ig és 3 — 7 óráig változtathatók.— A könyvtárbani részesülés mindennap eszközölhető.

A nagyérdemü közönség eddig is bláaan tapasztalt kegyes pártfogásáért továbbra is esd

STEIN JÁNOS.

(Márcinkievics Márcell.)

LEIHBIBLIOTHEK.

Neu arrangirte

„LEIHBIBLIOTHEK.“

Ich habe die Ehre, dem P. T. Publikum schuldigst bekannt zu geben, dass ich meine — auch bis nun durch zahlreiche Pränumerationen gewürdigte Leihbibliothek mit den neuesten Erzeugnissen der Literatur bereichert — neu — und derart eingerichtet habe, dass dieselbe den Anforderungen des P. T. Publikum in jeder Richtung vollkommen entspricht.

Zu diesem Zwecke habe ich mich beeilt, die in Verlust gerathenen, somit fehlenden Werke nachzuschaffen.

Ferner bin ich so frei zur allgemeinen Kenntnisz zu bringen, dass ich über die in meiner Leihbibliothek vorhandenen Bücher, in allen drei Sprachen (ungarisch, deutsch und französisch) neue und vollinhaltliche Cataloge zusammengestellt habe, welche in meiner Leihbibliothek zu haben sind.

Ich bitte daher meine gegenwärtigen geehrten Abonenten, die alten Cataloge umsonst ehr ausser Gebrauch zu setzen, nachdem bei Zusammenstellung des neuen, aus Anlasz der Einreihung mehrerer neuen Werke, die Nummern der Bücher einer Aenderung unterzogen werden musten.

Das Verzeichnisz der zuktünftig erscheinenden neuen Werke, ist bei mir zeitweilig einzusehen.

Praenumerations Preise:

Zahl der Bände		1 Monat	½ Jahr	1 Jahre	Einlage
für 1 Band	zu gleicher Zeit herausgenommen	— 60	3 frt.	5 frt.	1 frt.
„ 2 Bände		1 —	5 frt.	7 frt.	2 frt.
„ 5 Bände		1 50	7 frt.	10 frt.	5 frt.
„ 10 Bände		2 —	10 frt.	16 frt.	10 frt.

Die Bücher können **Sonn- und Feiertage** ausgenommen, täglich von 8—1 und 3—7 Uhr gewechselt werden, auch kann das Abonement jeden Tag beginnen.

Um weitere geneigte Theilnahme des P. T. Publikum bittet achtungsvoll

JOHANN STEIN.

(Marcell Marcinkievics.)

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Kolozsvártt gr. Teleki Domokos-ház udvarában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. școală - BCU Cluj